

بیمارستان آیت الله مدنی بجستان

بهداشت محیط

کد دستنامه : ۶۰ - MM - MM

تاریخ ابلاغ : تابستان ۱۴۰۵

تعداد بازنگری : ۱

فهرست

تعریف	۲
اصول بهداشت محیط	۲
الف (نظافت منظم و اصولی	۲
ب (شست و شو و ضد عفونی صحیح	۳
ج) رعایت بهداشت دست	۳
مدیریت پسماند بیمارستانی	۴
انواع زباله ها:	۴
۱ - زباله های معمولی	۴
۲ - زباله های عفونی	۴
۳ - زباله های تیز و برنده	۴
۴ - زباله های شیمیایی و دارویی	۵
۵ - پسماند های پرتو زا و رادیو اکتیو	۵
نکات مهم	۵
بر چسب گذاری زباله ها	۵
نکات بهداشتی در مورد جمع آوری و تفکیک البسه در بخش ها	۶
پاک سازی خون و ترشحات	۶
وسایل حفاظت فردی	۷
پیشگیری از انتقال عفونت	۷
تهویه و هوای محیط	۷
آب ، سرویس بهداشتی و فاضلاب	۷
کنترل حشرات و جوندگان	۸
انبار و نگهداری مواد	۸
مسئولیت پرسنل	۸
اقدامات فوری در مواجهه با خطر	۸
نکات بهداشتی که پرسنل خدمات باید به آن توجه نمایند	۹
پیام های کلیدی برای یاد آوری سریع	۹

هدف :

حفظ سلامت بیماران ، همراهان و کارکنان ، کاهش انتقال عفونت ، و ایجاد محیطی ایمن ، تمیز و استاندارد .

تعریف :

بهداشت محیط در بیمارستان یعنی مجموعه اقداماتی که برای تمیز نگه داشتن فضا های درمانی ، کاهش آلودگی ، پیشگیری از عفونت ، و ایمن سازی محیط کار انجام می شود .

دلایل اهمیت بهداشت محیط :

- کاهش انتقال عفونت های بیمارستانی
- حفاظت از بیماران آسیب پذیر
- جلوگیری از آلودگی سطوح ، تجهیزات و هوا
- کاهش خطر آسیب شغلی برای کارکنان
- ارتقای کیفیت خدمات و ایمنی بیمار

اصول بهداشت محیط :

الف (نظافت منظم و اصولی :

- سطوح باید به طور منظم تمیز شوند .
- ابتدا * تمیزکاری * و سپس در صورت نیاز * ضدعفونی * انجام شود .
- از دستمال ، تی و مواد شوینده مناسب برای هر بخش استفاده شود .
- سطوحی که زیاد لمس می شوند باید یک یا چند بار در روز تمیز شوند ، مانند :
 - دستگیره ها
 - تخت بیمار
 - کلید ها
 - میز کنار تخت
 - نرده تخت
 - شیر آب
 - تلفن
 - دستگاه ها

جداسازی و تفکیک تی و دستمال تنظیف مورد استفاده در بخش ها :

به منظور جلوگیری از انتقال و سرایت آلودگی های محیطی ، رعایت تفکیک تی ها و دستمال ها هنگام نظافت ضروری است .

تی آبی برای اتاق استراحت ، بخش های اداری و ایستگاه پرستاری استفاده می شود .

تی قرمز برای راهروها و اتاق بیماران به کار می رود .

تی زرد مخصوص اتاق های ایزوله است .

تی سبز برای آبدارخانه استفاده می شود .

دستمال آبی برای تخت ، صندلی ، واکر بیمار ، میز غذای بیماران ، تابلوها ، تلفن ، تلویزیون ، درب و دستگیره ها و تجهیزات پزشکی استفاده می شود .

دستمال زرد مخصوص کلیه وسایل موجود در اتاق ایزوله عفونی است .

دستمال سفید برای ایستگاه پرستاری ، آبدارخانه و اتاق استراحت استفاده می شود .

دستورالعمل استفاده از تی ها :

وسایل مربوط به نظافت از قبیل سطل ها و نخ تی باید به صورت خشک و در محل مناسب نگهداری شوند . تی ها باید همیشه آویزان باشند و در صورت امکان در هوای آزاد نگهداری شوند .

خشک نمودن وسایل تمیز کننده زمین الزامی است ، زیرا این وسایل به راحتی با باسیل های گرم منفی آلوده می شوند ، هرچند این آلودگی معمولاً موقت است .

تعویض نخ تی هر پانزده روز یک بار الزامی است .

ب) شست و شو و ضد عفونی صحیح :

- محلول ها باید طبق دستورالعمل بیمارستان آماده شوند .
- غلظت ، زمان تماس و روش استفاده مهم است .
- مواد ضد عفونی کننده نباید بدون آموزش یا به صورت سلیقه ای استفاده شوند .
- از ترکیب مواد شیمیایی با هم خودداری شود .

دستورالعمل استفاده از هیپوکلریت سدیم (آب ژاول / وایتکس)

هیپوکلریت سدیم دارای خاصیت ضد عفونی کننده با اثر سریع بر روی میکروارگانیسم ها است . گاز کلر توانایی کشتن اغلب باکتری ها ، مخمر ها ، ویروس ها و پروتوزوئرها را دارد .

تنفس بخار هیپوکلریت و کلر آزاد شده آن باعث سرفه و تحریک شدید دستگاه تنفس می شود و این خاصیت خصوصاً در هنگام استفاده همزمان با اسید ها و مواد اکسید کننده تشدید خواهد شد . همچنین این ماده بر روی پوست نیز اثر دارد و در صورت تماس باید موضع با آب فراوان شسته شود .

محلول رقیق شده آن با غلظت یک دهم درصد تا حداکثر یک درصد ، جهت ضد عفونی و شست و شوی زمین ، کف ، دیوارها ، قسمت های سنگی ، دستشویی ، توالت ، حمام و مانند آن در کلیه بخش ها به کار می رود .

نکات قابل توجه :

محلول باید به صورت تازه و روزانه تهیه و مصرف شود و از مصرف محلول رقیق شده پس از گذشت بیست و چهار ساعت پرهیز شود ، زیرا اثر بخشی خود را از دست می دهد .

از مصرف ماده با غلظت بیش از یک درصد خودداری شود ، زیرا باعث تحریک دستگاه تنفسی شده و برای بیماران و پرسنل بسیار آزاردهنده است .

به دلیل اثر خوردگی ، از مصرف هیپوکلریت سدیم برای اشیای فلزی خودداری شود .

به دلیل از دست رفتن تدریجی کلر مؤثر، به تاریخ تولید محصول توجه شده و حتی المقدور از تاریخ های نزدیک تر استفاده شود .

مخلوط نمودن این محلول با مواد شوینده مانند پودرهای شوینده اشتباه رایجی است که به دلیل آزاد شدن ناگهانی کلر، علاوه بر آسیب به شخص استفاده کننده ، خاصیت ضد میکروبی آن را نیز به شدت تضعیف می کند .

ج) رعایت بهداشت دست :

- ✓ قبل و بعد از تماس با بیمار
- ✓ بعد از تماس با سطوح آلوده
- ✓ بعد از درآوردن دستکش
- ✓ بعد از تماس با خون، ترشحات یا پسماند

❖ بهداشت دست ، مهم ترین اقدام برای پیشگیری از عفونت است .

مدیریت پسماند بیمارستانی :

زباله بیمارستانی به کلیه مواد زائد جامد و نیمه جامد تولیدی از تمام بخش ها و واحد های درمانی و غیر درمانی بیمارستان اطلاق می شود .

اصول مهم :

- پسماند ها باید در مبدا جدا شوند .
- تفکیک زباله ها طبق رنگ و نوع ظرف انجام شود .
- زباله عفونی ، عادی ، تیز و برنده ، دارویی و شیمیایی نباید با هم مخلوط شوند .
- کیسه ها نباید بیش از حد پر شوند .
- انتقال پسماند باید با رعایت ایمنی و بدون تکان شدید انجام شود .

انواع زباله ها :

۱ - زباله های معمولی (مواد زائد جامد معمولی یا شبه خانگی) :

زباله های قسمت های اداری - مالی ، آشپزخانه ، آبدارخانه ، پویون کارکنان ، ایستگاه های پرستاری و باغبانی و از این قبیل زباله معمولی است که بخش بزرگی از زباله ها را تشکیل می دهد . این پسماند ها باید در کیسه هایی به رنگ آبی یا مشکی با برچسب معمولی ریخته شود و سپس پس از حمل به مخازن آبی رنگ داخل اتاقک زباله منتقل شود .

۲ - زباله های عفونی یا خطرناک بیمارستان :

زباله هایی هستند که می توانند حداقل یک بیماری عفونی را منتقل کنند . پسماند های قسمت های اتاق عمل ، اورژانس ، ICU ، تزریقات ، آزمایشگاه (محیط های کشت میکروبی ، بافت ها ، سوab آلوده) ، بخش عفونی ، اتاق پانسمان ، اتاق ایزوله و بطور کلی زباله های عفونی که عبارتند از : کلیه پارچه ها و البسه آلوده به خون و غیره و گاز و پنبه مصرف شده برای پانسمان ، نمونه های آزمایشگاهی محیطی کشت مربوطه ، اقلام پلاستیکی مانند : سوند ، دستکش ، کیسه خون ، کیسه ادرار و فیلتر های دیالیز و ... از این قبیل می باشد .

جداسازی ست سرم از سرم ممنوع می باشد و جز پسماند عفونی محسوب می شود .

محتوای باتل های سرم های قندی و نمکی که بصورت کامل استفاده نشده اند و یا تاریخ مصرف آنها منقضی شده است را میتوان با مقادیر زیادی آب رقیق نموده و در فاضلاب تخلیه و باتل سرم ، در پسماند عفونی قرار گیرد .

این زباله های عفونی باید در کیسه های زرد مقاوم در داخل سطل زباله درب دار در بخش ریخته شود و دارای برچسب عفونی باشد سپس پس از انتقال به اتاقک زباله به مخازن زرد رنگ ریخته شود .

۳ - زباله های تیز و برنده : سوزن تزریق ، اسکالپ ، لانس ، تیغ بیستوری ، تیغه چاقو جراحی یا چاقو ، سوزن های زیر جلدی ، سوزن

ست سرم ، اره ها ، شیشه های شکسته ، پوکه آمپول و مانند این ها و یا هر چیزی که موجب زخم ، بریدگی یا سوراخ شدگی شود جزء زباله های تیز و برنده محسوب می شوند که به هر حال به عنوان پسماند های به شدت تهدید کننده سلامتی به شمار می آیند .

سوزن و سرنگ تواما در safty box جمع آوری شود و از جداسازی آن اجتناب گردد . در مورد آزمایشگاه ها مطابق پروتکل اجرایی خود عمل نمایند .

سوزن سرنگ نبایستی مجددا درپوش گذاری گردد .

این نوع زباله ها باید در محیط های ایمن و مقاوم و استاندارد مانند ظروف (Safty Box) به رنگ زرد با درب قرمز با برچسب تیز و برنده و خطرناک ریخته شود و به همراه زباله های عفونی به جایگاه زباله در قسمت زباله عفونی منتقل شود .

Safty box ها بعد از جمع آوری از بخش ها در کیسه های نسوز قرار داده می شوند و امحا می شوند و بعد توسط شهرداری جمع آوری می شوند .

۴ - زباله های شیمیایی و دارویی : پسماند های دارویی عبارتند از داروهای تاریخ گذشته ، مصرف نشده ، تفکیک شده و آلوده ، واکسن ها ، مواد مخدر و سرم هایی که دیگر به آنها نیازی نیست و باید به نحو مناسبی دفع شوند .

باتل های سرم در صورتیکه حاوی دارو های سایتوتوکسیک و خطرناک باشند بعنوان پسماند شیمیایی و دارویی محسوب می شوند .

این پسماند ها باید بطور جداگانه در کیسه های پلاستیکی مقاوم به رنگ سفید جمع آوری و با برچسب شیمیایی و دارویی دفع گردند .

۵ - پسماند های پرتو زا و رادیو اکتیو : تحت شرایط خاص خود زیر نظر مسئول بهداشت پرتو ها (فیزیک بهداشت) بخش مربوطه برابر ضوابط اعلام شده توسط وزارت و سازمان انرژی اتمی مدیریت خواهند شد .

نکات مهم :

- قرار دادن کیسه و سطل زرد در اتاق های بستری عادی و تحت نظر ممنوع است . پسماند های عفونی این مکانها در داخل سطل زرد دارای کیسه زرد که با ترالی توسط ارائه دهنده خدمت درمانی به اتاق آورده می شود ، قرار داده می شوند
- پسماند اتاق های عمل ، اتاق های ایزوله ، بخش دیالیز و بخش اورژانس و آزمایشگاه عفونی محسوب می گردد و در این بخش ها می توان کیسه و سطل زرد قرار داد و از قرار دادن ظروف برای پسماند های عادی خودداری گردد . در خصوص وضعیت پسماند های ایستگاه پرستاری بخش دیالیز و اورژانس و قسمت اداری آزمایشگاه مانند سایر ایستگاه های پرستاری ، در صورتیکه قرار دادن کیسه های پسماند عادی در ایستگاه های پرستاری باعث اختلال در فرآیند تفکیک نشود ، پسماند های تولید شده در این قسمت ها عادی و سایر پسماند بخش های فوق مطابق پسماند پزشکی ویژه مدیریت می شوند .
- نصب **safety box** در اتاق های بستری و تحت نظر (مانند اورژانس) ممنوع است . پسماند های تیز و برنده این مکان ها در داخل سیفتی باکس که با ترالی توسط ارائه دهنده خدمت درمانی به اتاق آورده می شود ، قرار داده می شوند . ولی در بخش های ویژه و اتاق ایزوله ، اتاق خون گیری آزمایشگاه و اتاق عمل (به جز بخش دیالیز) در یونیت هر بیمار می توان **safety box** را در محل مناسب بصورت ثابت و فیکس شده مورد استفاده قرار داد .
- ❖ به منظور ارتقای بهداشت و کاهش عفونت های بیمارستانی ، کلیه زباله های معمولی یا شبه خانگی باید در کیسه زباله مقاوم سیاه رنگ جمع آوری و سپس به محل نگهداری موقت زباله های غیر عفونی منتقل شده و روزانه توسط شهرداری به محل دفن زباله انتقال یابند .
- ❖ کلیه زباله های عفونی و خطرناک باید در کیسه مقاوم زرد رنگ جمع آوری ، سپس به محل نگهداری موقت زباله های عفونی منتقل و توسط دستگاه اتوکلاو بی خطر شده و روزانه توسط شهرداری به محل دفن زباله منتقل شوند . کلیه وسایل برنده و نوک تیز باید در سیفتی باکس جمع آوری شوند و پس از پر شدن سه چهارم آن ، درب آن بسته و به محل موقت منتقل گردد .

برچسب گذاری زباله ها :

هیچ کیسه محتوی زباله نباید بدون داشتن برچسب و تعیین نوع محتوای کیسه از محل تولید خارج شود .

روی کیسه های زرد رنگ حاوی زباله های عفونی باید برچسب مخصوص شامل نام بخش ، تاریخ تولید و نوع زباله درج شود و برای زباله های معمولی نیز همین مشخصات ثبت گردد .

برچسب ها باید با اندازه قابل خواندن بر روی ظرف یا کیسه چسبانده شده یا به صورت چاپی درج شوند و بر اثر تماس یا حمل و نقل به آسانی جدا یا پاک نشوند و از هر طرف قابل مشاهده باشند .

واحد امحا کننده باید از دریافت زباله های فاقد برچسب اکیداً خودداری نماید .

وسایل تیز و برنده:

- سوزن را بعد از استفاده دوباره در پوشی نگنید مگر طبق دستورالعمل خاص . (روش SCOOPING)
- سوزن و تیغ فوراً در * سیفتی باکس * انداخته شوند .
- سیفتی باکس نباید بیش از حد پر شود . (۳/۴)
- هرگونه آسیب با سوزن باید فوراً گزارش شود . (مواجهه شغلی)

لباس ، ملحفه و منسوجات آلوده:

- ملحفه آلوده نباید تکان داده شود .
- لباس و ملحفه آلوده باید در کیسه مناسب جمع آوری شود .
- تماس مستقیم با پارچه آلوده باید به حداقل برسد .
- شست و شو باید طبق روش استاندارد انجام شود .

نکات بهداشتی در مورد جمع آوری و تفکیک البسه در بخش ها:

اگر ملحفه ها به خون و سایر مایعات بدن آلوده باشند ، باید از وسایل حفاظتی مانند دستکش و ماسک استفاده شود . پرسنل مسئول جمع آوری البسه باید علیه بیماری هپاتیت B واکسینه شده باشند . در هنگام جمع آوری البسه باید آرامش کامل وجود داشته باشد و از شتاب زدگی اجتناب شود . ملحفه های آلوده به خون یا سایر مایعات بدن باید در کیسه های پلاستیکی زرد رنگ قرار داده شوند . در هنگام جمع آوری ملحفه های آلوده ، باید به گونه ای پیچیده شوند که قسمت آلوده در وسط ملحفه محفوظ بماند . در حین جمع آوری البسه و قرار دادن آن ها در داخل کیسه ، باید از عدم باقی ماندن وسایل نوک تیز و سوزن در داخل ملحفه ها اطمینان حاصل شود . البسه پس از جمع آوری باید روزانه به لندری منتقل شود و در هنگام انتقال ، پرسنل از ماسک و دستکش استفاده کنند . انتقال البسه تمیز باید با ترالی مخصوص حمل البسه تمیز انجام شود .

پاک سازی خون و ترشحات:

در صورت ریختن خون یا ترشح روی سطح :

- ۱ . محدوده را ایمن کنید .
- ۲ . از دستکش و وسایل حفاظت فردی استفاده کنید .
- ۳ . مواد آلوده را با دستمال یک بار مصرف جمع کنید .
- ۴ . سطح را طبق دستورالعمل بخش ، تمیز و ضد عفونی کنید .
- ۵ . پسماند ها را در ظرف مناسب دفع کنید .
- ۶ . دست ها را بشوئید یا ضد عفونی کنید .

پاشیده شدن خون و مواد آلوده بدن در محیط:

به دنبال ریخته شدن موادی مانند ادرار یا غذا ، پاک کردن محل با آب و یک ماده دترجنت معمولاً کافی است ؛ اما اگر ترشحات حاوی ارگانیسم های بالقوه خطرناک باشد ، باید از یک ماده گندزد استفاده شود .

برای پاک کردن ترشحاتی که از آلودگی آن ها مطمئن هستیم ، باید همیشه دستکش یک بار مصرف پوشید و اگر خطر آلودگی لباس نیز وجود دارد ، باید از پیش بند پلاستیکی یک بار مصرف استفاده شود .

در صورت پاشیده شدن خون و مایعات آلوده به خون ، باید دستکش و در صورت لزوم سایر وسایل محافظ پوشیده شود ، خون و مواد آلوده با دستمال یک بار مصرف جمع آوری و پاک شوند ، محل مورد نظر با آب و دترجنت شسته و خشک شود و سپس با محلول هیپوکلریت سدیم گندزدایی گردد .

اگر سطح آلوده صاف باشد ، از رقت ۶٪ و در صورت داشتن خلل و فرج ، از رقت ۱۰٪ ماده گندزدا استفاده می شود .

می توان از محلول دکونکس دو درصد نیز به مدت ده تا پانزده دقیقه استفاده نمود .

در صورتی که مقدار زیاد (بیشتر از ۳۰ CC) خون یا مایعات آلوده به خون در محیط ریخته شده باشد یا خون و سایر مایعات حاوی شیشه شکسته یا اشیای نوک تیز باشد ، باید پارچه یک بار مصرف روی آن پهن شود و جمع شود ، سپس پارچه یک بار مصرف دیگری در محل با محلول هیپوکلریت سدیم با رقت ده درصد پوشانده شود و حداقل ده دقیقه صبر گردد . سپس پارچه یک بار مصرف جمع شده ، محل با آب و دترجنت تمیز و مجدداً گندزدایی شود .

در صورتی که مقدار خون کمتر از ۳۰ CC باشد نیاز به ده دقیقه ندارد .

وسایل حفاظت فردی :

بسته به نوع کار از این وسایل استفاده شود :

○ دستکش ○ ماسک ○ شیلد یا عینک محافظ ○ گان ○ روپوش ○ کفش مناسب

❖ نکته مهم : وسایل حفاظت فردی جایگزین بهداشت دست نیستند .

پیشگیری از انتقال عفونت :

- ✓ جداسازی بیماران آلوده طبق دستور پزشک
- ✓ رعایت احتیاطات استاندارد
- ✓ رعایت احتیاطات تماسی ، تنفسی و قطره ای در موارد لازم
- ✓ تمیز کردن صحیح محیط پس از ترخیص یا انتقال بیمار
- ✓ استفاده صحیح از تجهیزات اختصاصی هر بیمار

تهویه و هوای محیط :

- ✓ فضا ها باید تهویه مناسب داشته باشند .
- ✓ پنجره ها ، فیلتر ها و سیستم های تهویه طبق برنامه بررسی شوند .
- ✓ در بخش های حساس مانند ICU و اتاق عمل ، کنترل تهویه اهمیت بیشتری دارد .
- ✓ از تجمع گرد و غبار و آلودگی هوا جلوگیری شود .

آب ، سرویس بهداشتی و فاضلاب :

- سرویس های بهداشتی باید مرتب نظافت و ضد عفونی شوند .
- سینک ها و شیر های آب باید تمیز و بدون نشی باشند .
- فاضلاب و آب آلوده نباید در محیط رها شود .
- هر گونه بوی نامطبوع ، گرفتگی یا نشی باید سریع گزارش شود .
- نحوه نظافت : به صورت معمول توالت ها با دترجنت شستشو داده می شوند ، در صورتی که بیمار عفونی استفاده کرده باشد ، از هیپوکلریت ۰.۵٪ استفاده می شود .

کنترل حشرات و جوندگان:

- باقی ماندن غذا و زباله در محیط ممنوع است .
- در ها و پنجره ها باید سالم باشند .
- در صورت مشاهده حشره یا جوندگان ، موضوع سریع گزارش شود .
- انبار ها و آشپزخانه ها باید مرتب بررسی شوند .

انبار و نگهداری مواد:

- مواد شوینده و ضد عفونی کننده باید در جای مناسب نگهداری شوند .
- بر چسب ها باید خوانا و مشخص باشند .
- داروها ، مواد شیمیایی و وسایل تمیز باید از هم جدا باشند .
- تاریخ انقضا و شرایط نگهداری کنترل شود .

مسئولیت پرسنل:

هر کارمند بیمارستان باید :

- محیط کار خود را تمیز نگه دارد .
- زباله و وسایل آلوده را درست دفع کند .
- هر آلودگی ، نشت ، شکستگی یا خطر را گزارش دهد .
- آموزش های کنترل عفونت را جدی بگیرد .
- از رفتارهای پرخطر خودداری کند .

اقدامات فوری در مواجهه با خطر:

اگر با یکی از موارد زیر مواجه شدید :

- خون یا ترشح روی سطح
- نشت مواد شیمیایی
- شکستگی شیشه یا سوزن
- آلودگی محیط
- آسیب با وسایل تیز
- بوی غیرطبیعی یا نشتی فاضلاب

فورا:

- ✓ محل را ایمن کنید .
- ✓ به مسئول مربوطه گزارش دهید .
- ✓ دستورالعمل بخش را اجرا کنید .
- ✓ حادثه را ثبت کنید .

نکات بهداشتی که پرسنل خدمات باید به آن توجه نمایند:

لباس های کار باید در بیمارستان شسته و نگهداری شوند و از بردن آن ها به منزل اکیداً خودداری گردد .
برای تمیز کردن استیشن ، اتاق بیماران ، یخچال پرسنل و کلیه نقاط کثیف و تمیز ، باید از دستمال های جداگانه استفاده شود و دستمال ها پس از هر بار استفاده شسته و کاملاً خشک شوند .
از دست زدن به نقاط تمیز مانند تلفن ، استیشن و داخل یخچال ها با دستکش یا دست آلوده اکیداً خودداری شود ، زیرا موجب انتقال آلودگی و بیماری می شود .
برای جمع آوری زباله و شست و شوی توالت ها باید از دستکش مخصوص استفاده شود .
در هنگام کار ، استفاده از لباس کار مناسب و دستکش و در هنگام شست و شوی سرویس های بهداشتی ، استفاده از چکمه الزامی است .
کلیه وسایل شخصی باید در کمد لباس مخصوص قرار داده شوند و از قرار دادن آن ها در سایر قسمت های بخش خودداری گردد .
تلفن های همراه می توانند عامل انتقال عوامل بیماری زا و آلودگی باشند و راه مقابله با آن ، رعایت اصول کنترل عفونت و شستن دست ها است .

پیام های کلیدی برای یاد آوری سریع :

- ❖ تمیزی ، اولین قدم پیشگیری از عفونت است .
- ❖ دست آلوده ، سطح آلوده و وسیله آلوده یعنی خطر انتقال .
- ❖ پسماند را همیشه در مبدا جدا کنید .
- ❖ وسایل تیز را ایمن دفع کنید .
- ❖ هر آلودگی باید سریع گزارش و پاک سازی شود .
- ❖ رعایت بهداشت محیط ، وظیفه همه پرسنل است .